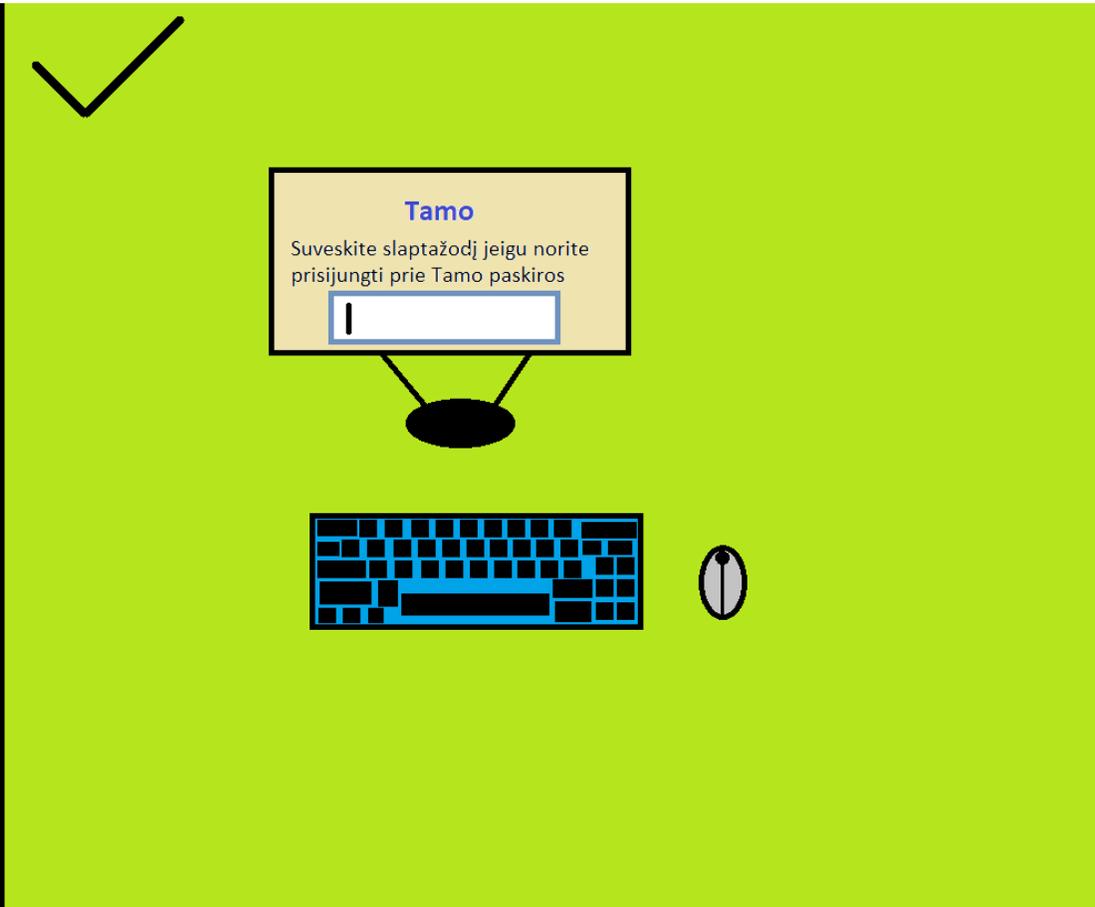
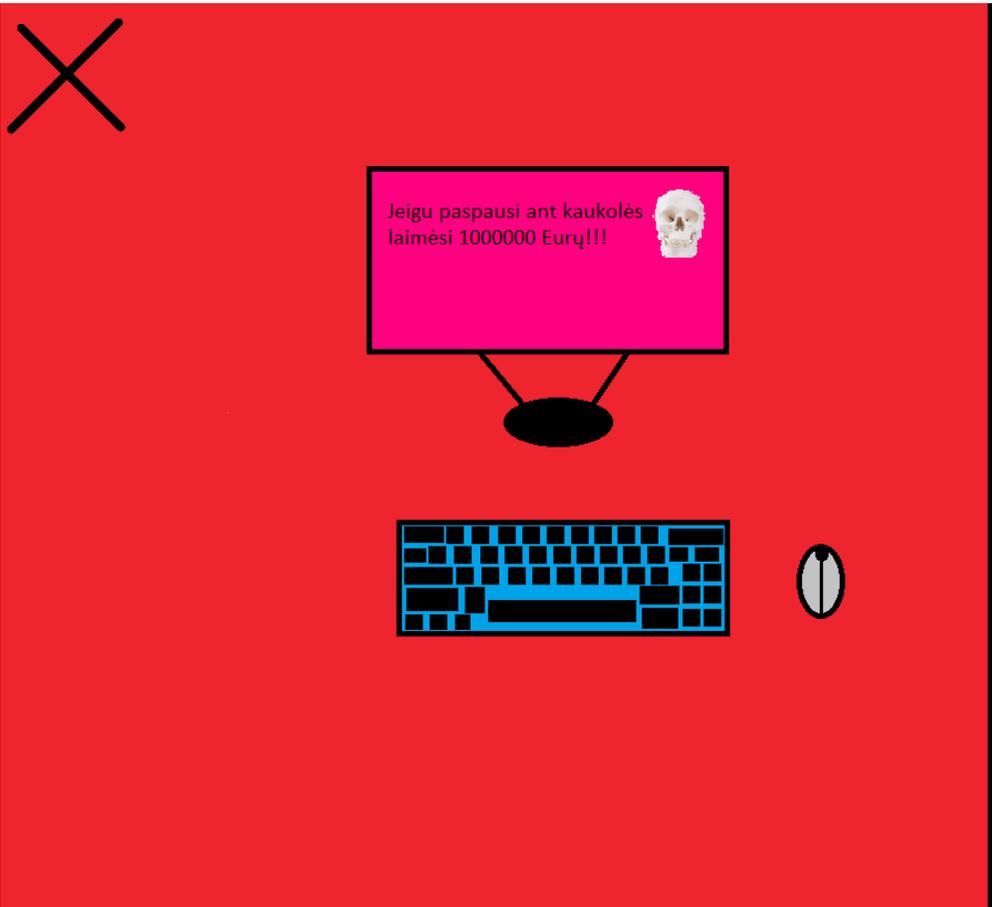

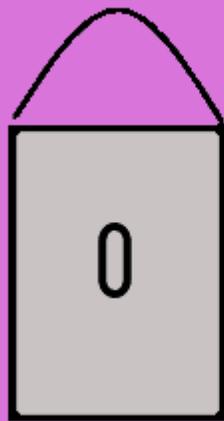
Saugaus internetas

2021

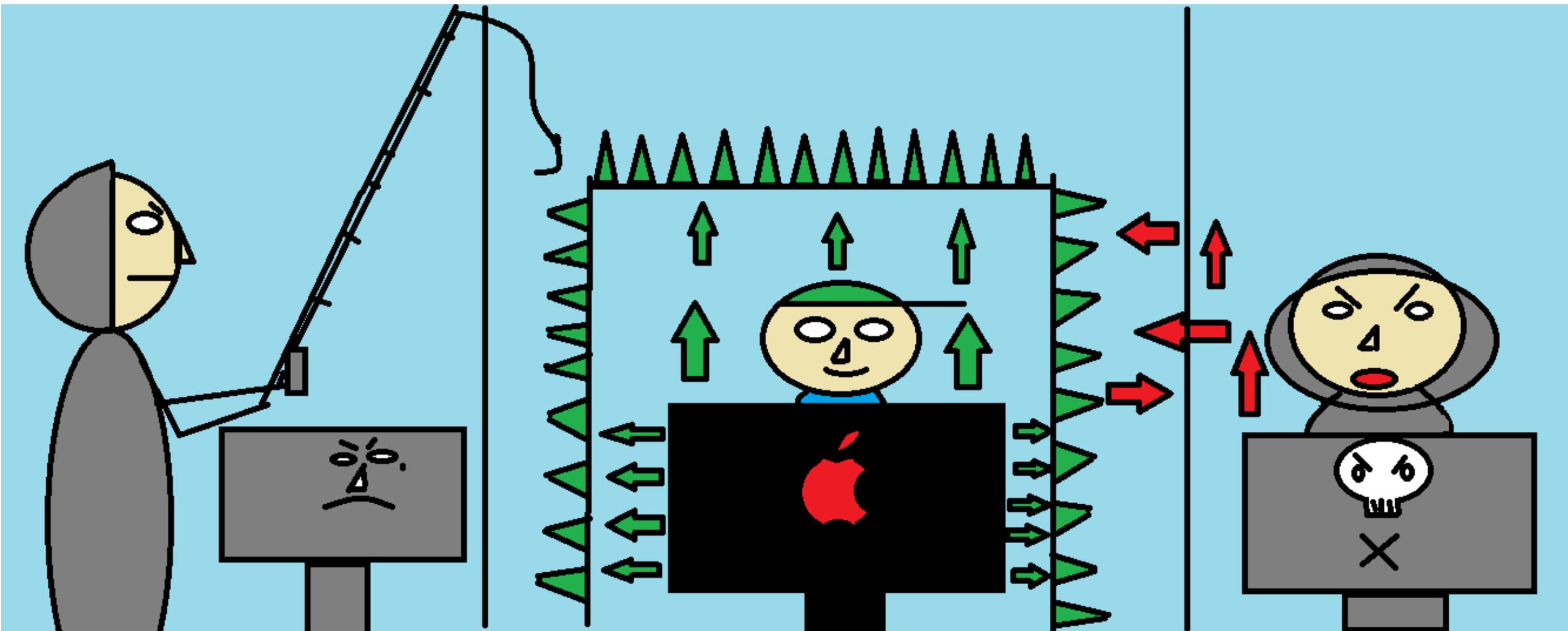

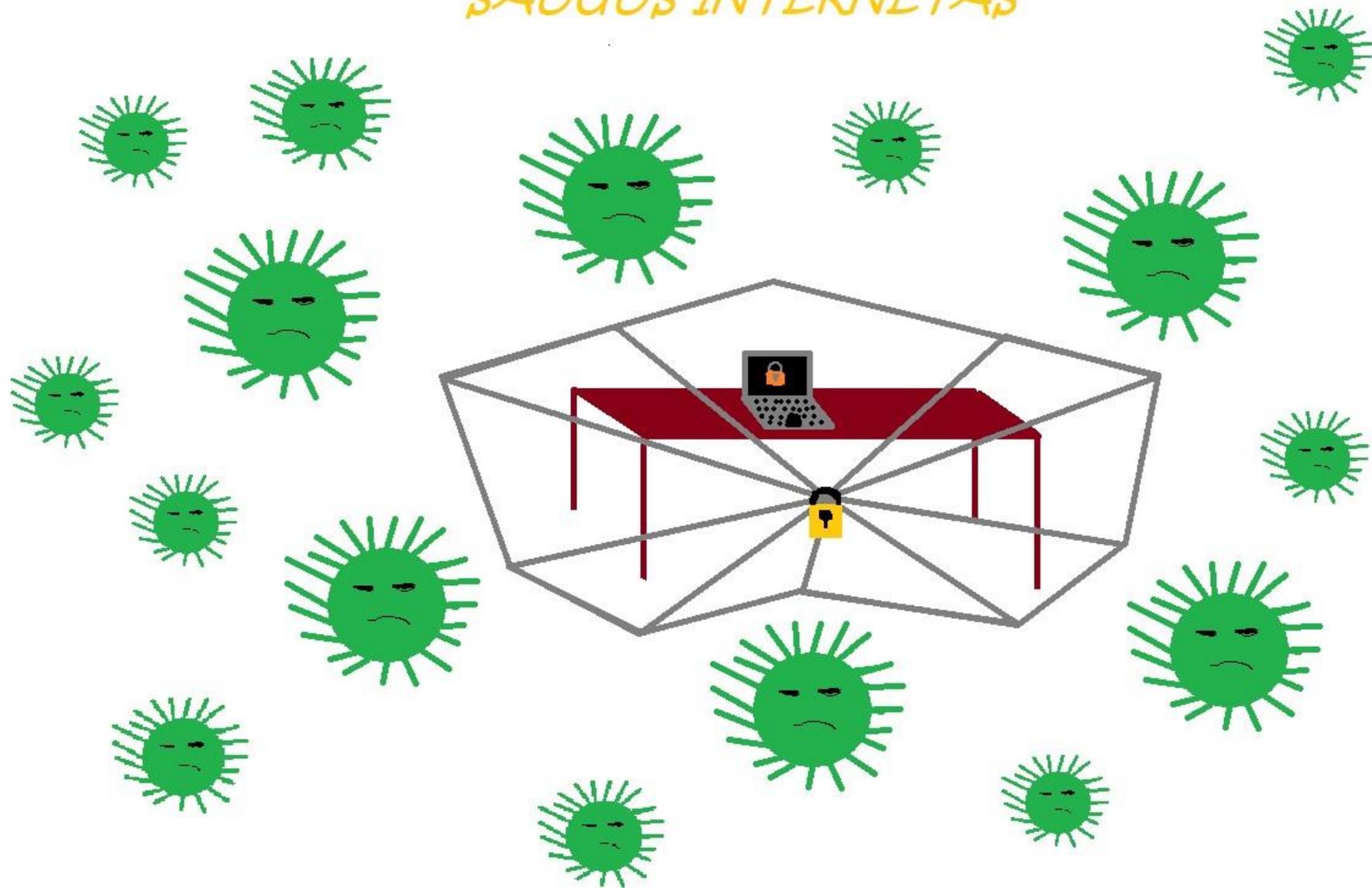
**Saugus
Internetas**

Saugok svarbius
duomenis

SAUGUS INTERNETAS

saugus internetas

internetas – puiki vieta! Čia galime susitikti su draugais, dalytis mėgstama muzika, vaizdais ir netgi keisti pasaulį, jei tik turime puikių idėjų, gerų rašymo įgūdžių ir išdrįstame imtis iniciatyvos! Bet ir nereikia pamiršti, kad internete yra sukčiai ir vagiai.

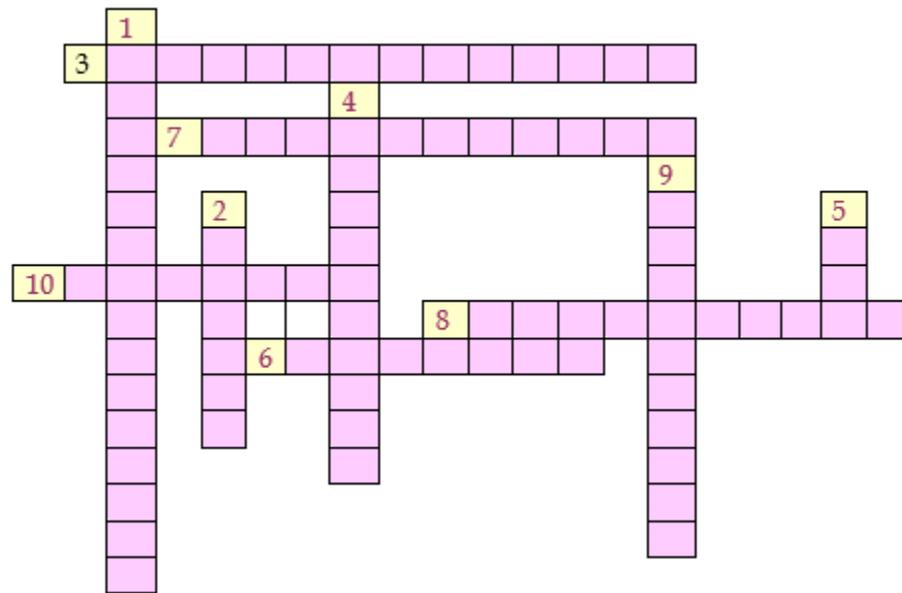

Saugus internetas

Kryžiažodžio klausimai:

Vertikalčiai	Horizontaliai
1. Informacija, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su asmens privačiu/šeimos gyvenimu, jo veikla. Kas? (<i>maža užuomina</i> : atsakymas susideda iš dviejų žodžių, vienas jų, žodžio „žmogus“ sinonimas.) (asmens duomenys)	6. Pabaikite teiginį: tapatybės .....? (<i>maža užuomina</i> : atsakymas susijęs su ne savo turto paėmimu, nusikalstama veikla) (vagystė)
2. Kokioje šalyje rizika užsikrėsti kenkėjiška programine įranga yra aukščiausia? (Rusija)	7. Kokia sąvokia susijusi su saugumu internete yra apibūdinama: Didžiųjų/mažųjų raidžių, skaičių ir simbolių kratynys skirtas asmens paskyroms internete apsaugoti. Kas? (slaptažodis)
3. Kaip vienu žodžiu galime pavadinti programas, apsaugančias įrenginį nuo virusų. (antivirusinės)	8. Programa ar atskiras kompiuteris, ribojantis už jo esančių programų ar kitų kompiuterių sąveiką su internetu. (<i>maža užuomina</i> : programos pavadinimas susideda iš dviejų žodžių. Vienas iš jų - ugnis) (ugniasienė)
4. Kokius žmones galima priimti „į draugus“ socialiniuose tinkluose? (pažįstamus)	9. Neteisėtas, autorių teises turinčių kūrinių siuntimasis. (piratavimas)
5. Virtual Private Network/Virtualus privatus tinklas, gali būti trumpinamas trejomis didžiosiomis raidėmis. Kokios jos? (VPN)	10. Kokia sąvokia susijusi su (ne)saugumu internete yra apibūdinama: kompiuterio programa, kuri dauginasi, prikabinama savo kodą prie kitų kompiuterio programų arba dokumentų. (<i>maža užuomina</i> : atsakymas susijęs su liga.) (virusas)

(Kryžiažodis kitame lape)

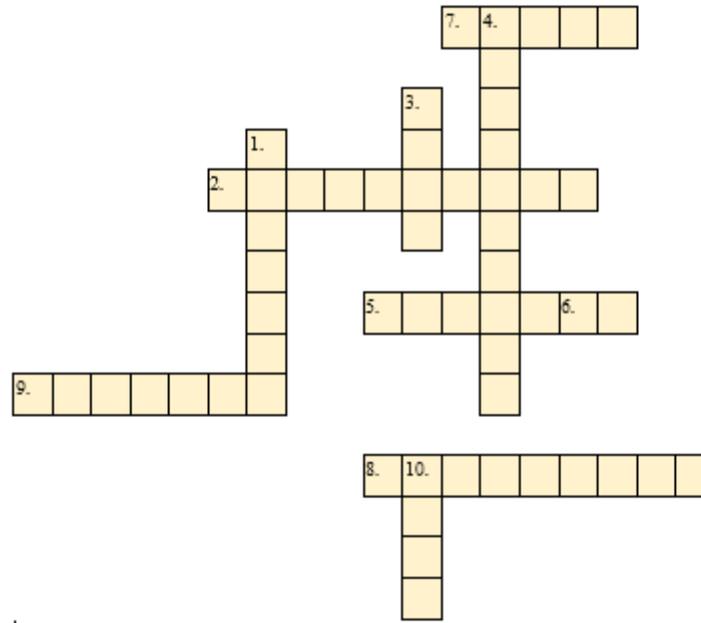

Teisingi atsakymai:

1. Asmens duomenys
2. Rusija
3. Antivirusinės
4. Pažįstamus
5. VPN
6. Vagystė
7. Slaptažodis
8. Ugniasienė
9. Piratavimas
10. Virusas

Saugus Internetas

Horizontaliai		Vertikaliai	
1.	Kompiuterinė besidauginanti programa.	7.	Internetas.
2.	Pirmasis pasaulyje atsiradęs tinklapis, kuris atsiranda kai nėra interneto.	8.	Kompanija, kuri gamina programas, žaidimus, bei tam tikrą įrangą.
3.	Masiškas žinučių siuntimas.	9.	Programišius.
4.	Pasaulinis kompiuterių tinklas.	10.	Perduodamos žinios kitiems.
5.	Vienas iš populiariausių interneto puslapių, kuriame yra įkeliama muzikos kanalo turiniai, vlogai ir kt.		
6.	Kompiuterio programa, imituojantys tam tikrą veiksmą.		

SAUGUS INTERNETAS

SKAIDRĖSE PATEIKTA KAIP SAUGIAI NAUDOTIS, IŠVENGTI PAVOJŲ IR KAIP BŪTI SAUGIAM INTERNETE.

1

SLAPTAŽODIS

Internetiems sukūžiams šis laikas labai lengva patekti į jūsų socialinius tinklus ir gauti visa informaciją apie jus. Tam, kad taip nemotiltų tau, viskas naudotis šis patarimai:

- ✦ Slaptažodį sukurti kuo sudėtinges, bet ilgesnį
- ✦ Naudok didžiąsias ir mažiąsias raides
- ✦ Įtrauk skaičių Aky2n0c1s1@uay2
- ✦ Naudokis simboliais
- ✦ Nieku nerasyk slaptažodžio
- ✦ Nepalik jungtų socialinių tinklų prieš paliekant įrenginį

2

SLAPTAŽODIS

Slaptažodis yra raktas į tavo privatų gyvenimą. Sužinojus kažkam tavo slaptažodį gali paviešinti tavo adresą, telefono numerį, privačias žinutes, pokalbius, bei viską kitą ko tikrai manau, kad nenorite, kad sužinotų nepažįstami žmonės. Prisimink, kad slaptažodžių niekam negalima sakyti, net ir žiurkėnui ar šuniukui. Slaptažodis turi pasilikti tavo galvoje, ne draugo, šeimos nario, ar augintinio. Žinoma įmanoma pamiršti jį, bet tam naudok tokius žodžius, datas, kurios yra tau svarbios, ir kurių nepamirši.

3

BENDRAVIMAS SU NEPAŽŪSTAMAIŠ ŽMONĖMIS

Niekada neatrašykite žmonėms, kurių nepažįstate. Dažnai nežinome kas gali slypėti kitoje pusėje. Galbūt pristatys bendraamžiu, o iš tiesų bus koks nors nepažįstamas žmogus, kuris norės tave apgauti, bandys tave parduoti. Todėl turi būti atidus ir bet kokiam pasitaikiusiam žmogui neatrašyti.

4

SAUGUMAS ESANT KITOJE ŠALYJE

Siūlau niekada neskelbti kur, kada, su kuo jūs esate. Niekada nekelkite nuotraukų į socialinius tinklus, kai esate išvykę. Jeigu norite dalintis nuotarikomis, tai darykite grįžę iš kelionės ir paminėdami, kad buvote išvykę ir, kad dabar esate namuose. Dalinantis nuotarikomis kai esate išvykę yra pavojinga. Jūs leidžiate žinoti plėšikams, kad namuose nieko nėra ir, kad bus lengva jus apiplėšti.

5

KĄ DARYTI IŠTIKUS PAVOJUI?

Ištikus pavojui privalai kreiptis į asmenį, kuris tau padės. Negali tylėti. Prašyk tėvų, mokytojų, senelių, ar kitų suaugusių asmenų pagalbos. Jie tau tikrai padės ir nenuteis. Taip pat, jeigu žmogus grąšina, kad atims tavo ar artimų žmonių gyvybę, apiplėš, parduos, paplatins nuotarikas, nedelsiant pranešk policijai!

6

APIBENDRINIMAS

Saugokite save ir kitus nuo pavojingo interneto platybių! Niekada nežinote kas gali nutikti, todėl būkite saugūs! Nebijokite pranešti apie sukčius!

7

Klausimynas su patarimais.

```
{  
    int a,b,c,d,e, f;  
  
    cout<<"Ar jus siunciate savo nuotraukas internete nepazistamimes zmonems (irasykite 1, jei taip, 2 - jei ne)"<< endl;  
  
    cin>>a;  
  
    if (a==1) cout<<"Tai gali buti labai pavojinga."<< endl;  
    else cout<<"Ir toliau nesiuskit nuotrauku."<< endl;  
  
  
    cout<<"Ar naudojate patikimus slaptazodzius?(irasykite 1, jei taip, 2 - jei ne)"<< endl;  
  
    cin>>b;  
  
    if (b==1) cout<<"Jusu socialiniu tinklu paskyros yra saugios."<< endl;  
    else cout<<"Turite rizikos, kad kazkas isilais i jusu socialiniu tinklu paskyras tiesiog atspejes slaptazodi."<< endl;  
  
  
    cout<<"Ar turite savo kompiuteryje idiegta legalia antivirusine programa? (irasykite 1, jei taip, 2 - jei ne)"<< endl;  
  
    cin>>c;  
  
    if(c==1) cout<<" Gerai, nes jus apsaugote savo kompiuteri nuo virusu."<< endl;  
    else cout<<"Pasigave virusine programa, jums apie tai niekas nepranes."<< endl;  
  
  
    cout<<"Ar turite daugiau nei viena el. pasto adresa?(irasykite 1, jei taip, 2 - jei ne)"<< endl;  
  
    cin>>d;  
  
    if (d==1) cout<<"Gerai , nes naudoti ivairius elektroninius pastus ivairiems tikslams yra efektyvu."<< endl;  
  
    else cout<<"Jums butu patarimas susikurti tris elektroninio pasto adresus: pagrindini, skirta asmeniniams laiskams, kuri zinotu tik artimiausi zmones; ivairioms registracijoms skirta el. pasta (pokalbiu svetainems, forumams, soc. tinklams) ir dar viena pasalini, kuri naudotumete registracijai ivairiose svetainese, kurios praso registruotis, jei norite is ju kazka parsisiusti, uzsiskyti (siuo pastu tiketina gausite daug reklamos pasiulymu), rasoma pranesime spaudai. "<< endl;  
  
  
    cout<<"Ar siunciate programas is oficialiu gamintojo interneto svetainiu?(irasykite 1, jei taip, 2 - jei ne)"<< endl;  
  
    cin>>e;  
  
    if(e==1) cout<<" Jus nerizikuojate parsisiusti virusu."<< endl;
```

```
else cout<<" Jus rizikuojate vietoje programos parsisiusti virusu."<< endl;
```

```
    cout<<" Ar jus naudojates savo slaptazodi ant kompiuteriu, kuriais dirba ir kiti zmones? (irasykite 1, jei taip, 2 - jei ne)"<< endl;
```

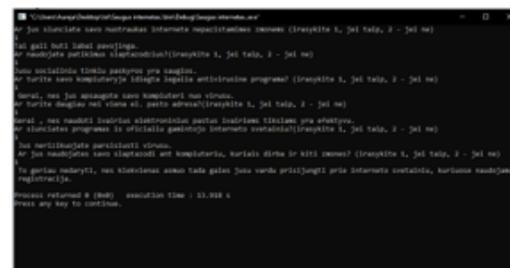
```
    cin>>f;
```

```
    if (f==1) cout<<" To geriau nedaryti, nes kiekvienas asmuo tada gales jusu vardu prisijungti prie interneto svetainiu, kuriuose naudojama registracija."<< endl;
```

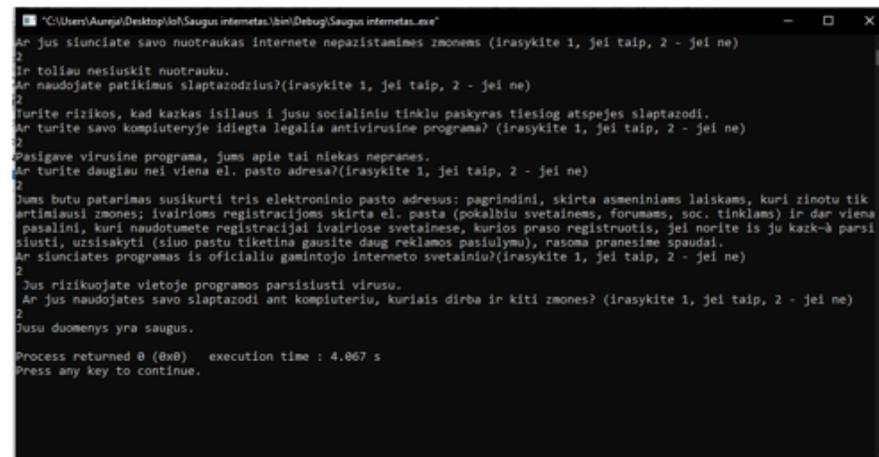
```
    else cout<<"Jusu duomenys yra saugus." << endl;
```

```
    return 0;
```

```
}
```



```
"C:\Users\Auneja\Desktop\lol\Saugus internetas\bin\Debug\Saugus internetas.exe"  
Ar jus siunciate savo nuotraukas internete nepazistamimes zmonems (irasykite 1, jei taip, 2 - jei ne)  
1  
Tai gali buti labai pavojinga.  
Ar naudojate patikimus slaptazodzius?(irasykite 1, jei taip, 2 - jei ne)  
1  
Jusu socialiniu tinklu paskyros yra saugios.  
Ar turite savo kompiuteryje idiegta legalia antivirusine programa? (irasykite 1, jei taip, 2 - jei ne)  
1  
Gerai, nes jus apsaugote savo kompiuteri nuo virusu.  
Ar turite daugiau nei viena el. pasto adresa?(irasykite 1, jei taip, 2 - jei ne)  
1  
Gerai , nes naudoti ivairius elektroninius pastus ivairiems tikslams yra efektyvu.  
Ar siunciate programas is oficialiu gamintoju interneto svetainiu?(irasykite 1, jei taip, 2 - jei ne)  
1  
Jus nerizikuojate parsisiusti virusu.  
Ar jus naudojates savo slaptazodi ant kompiuteriu, kuriais dirba ir kiti zmones (irasykite 1, jei taip, 2 - jei ne)  
1  
Ar turite daugiau nei viena el. pasto adresa?(irasykite 1, jei taip, 2 - jei ne)  
1  
Jusu duomenys yra saugus.  
Process returned 0 (0x0) execution time : 0.000 s  
Press any key to continue.
```



```
"C:\Users\Auneja\Desktop\lol\Saugus internetas\bin\Debug\Saugus internetas.exe"  
Ar jus siunciate savo nuotraukas internete nepazistamimes zmonems (irasykite 1, jei taip, 2 - jei ne)  
1  
Irl toliau nesiuskit nuotrauku.  
Ar naudojate patikimus slaptazodzius?(irasykite 1, jei taip, 2 - jei ne)  
1  
Turite rizikos, kad kazkas isilais i jusu socialiniu tinklu paskyras tiesiog atspejes slaptazodi.  
Ar turite savo kompiuteryje idiegta legalia antivirusine programa? (irasykite 1, jei taip, 2 - jei ne)  
1  
Pasigave virusine programa, jums apie tai niekas nepranes.  
Ar turite daugiau nei viena el. pasto adresa?(irasykite 1, jei taip, 2 - jei ne)  
1  
Jums butu patarimas susikurti tris elektroninio pasto adresus: pagrindini, skirta asmeniniams laiskams, kuri zinotu tik artimiausi zmones; ivairioms registracijoms skirta el. pasta (pokalbiu svetainems, forumams, soc. tinklams) ir dar viena pasalini, kuri naudotumete registracijai ivairiose svetainese, kurios praso registruotis, jei norite is ju kazka parsisiusti, uzsiskyti (siuo pastu tiketina gausite daug reklamos pasiulymu), rasoma pranesime spaudai.  
Ar siunciate programas is oficialiu gamintojo interneto svetainiu?(irasykite 1, jei taip, 2 - jei ne)  
1  
Jus rizikuojate vietoje programos parsisiusti virusu.  
Ar jus naudojates savo slaptazodi ant kompiuteriu, kuriais dirba ir kiti zmones? (irasykite 1, jei taip, 2 - jei ne)  
1  
Jusu duomenys yra saugus.  
Process returned 0 (0x0) execution time : 4.067 s  
Press any key to continue.
```

1:

Salvga:

Parašyti programa, kurioje įvedus normalaus laiko per savaitę prie interneto kiekį, kiek laiko naudojiesi internetu per dieną ir kiek dienų per savaitę naudojiesi internetu, būtų išvesta ar per daug laiko naudojiesi internetu.

```
#include <iostream>
```

```
using namespace std;
```

```
int main()
```

```
{  
    double laikas, dienos, n, ld;  
    cout << "Kiek valandų per savaitę yra neperdaug prie interneto?" << endl;  
    cin >> n;  
    cout << "Kiek kartų per savaitę naudojiesi internetu" << endl;  
    cin >> dienos;  
    cout << "Kiek valandų naudojiesi internetu per dieną?" << endl;  
    cin >> laikas;  
    ld = dienos*laikas;  
  
    if (n < ld){  
        cout << "internetu naudojiesi perdaug";  
    }  
    else {  
        cout << "internetu naudojiesi neperdaug";  
    }  
    return 0;  
}
```

```
Kiek valandų per savaitę yra neperdaug prie interneto?  
10  
Kiek kartų per savaitę naudojiesi internetu  
6  
Kiek valandų naudojiesi internetu per dieną?  
1.5  
internetu naudojiesi neperdaug  
Process returned 0 (0x0)   execution time : 23.921 s  
Press any key to continue.
```

```
Kiek valandų per savaitę yra neperdaug prie interneto?  
12  
Kiek kartų per savaitę naudojiesi internetu  
7  
Kiek valandų naudojiesi internetu per dieną?  
2  
internetu naudojiesi perdaug  
Process returned 0 (0x0)   execution time : 9.808 s  
Press any key to continue.
```

2:

Salvga:

Parašyti programa, kurioje sužinotus kiek valandų per dieną naudojiesi internetu, būtų išvesta ar per daug laiko naudojiesi internetu.

```
#include <iostream>
```

```
using namespace std;
```

```
int main()
```

```
{  
    int laikas;  
    cout << "Kiek valandų naudojiesi internetu?" << endl;  
    cin >> laikas;  
    if (laikas > 2){  
        cout << "internetu naudojiesi perdaug";  
    }  
    else {  
        cout << "internetu naudojiesi neperdaug";  
    }  
}
```

Ar slaptažodis saugus.

Sukurkite programą kuri pasakys ar slaptažodis yra saugus. Slaptažodis saukus kai jame yra 12 skaitmenų n ir bent viena didžioji raidė t, arba skaičius c. Jei slaptažodis saugus programa rodyt „Slaptažodį galite naudoti“ jei slaptažodis per silpnas programa rodyt „Reikia naujo slaptažodžio“.

Sprendimas

```
{
  int n, t, c;
  cout << "Kiek zenlu yra jusu slaptazodyje?" << endl;
  cin >> n;
  cout << "Kiek didziuju raidziu yra jusu slaptazodyje" << endl;
  cin >> t;
  cout << "Kiek skaiciu yra jusu slaptazodyje" << endl;
  cin >> c;
  if ((n>12)&&t|| c))
    cout << "Slaptažodį galite naudoti" << endl;
  else cout << "Reikia naujo slaptazodzio" << endl;
  return 0;
}
```

```
Kiek zenlu yra jusu slaptazodyje?
5
Kiek didziuju raidziu yra jusu slaptazodyje?
1
Kiek skaiciu yra jusu slaptazodyje?
2
Reikia naujo slaptazodzio
```

Paskira

Norint susikurti Instagram paskira naudotojas turi būti vyresnis nei 13 metų. Sukurkite programą, kuri pasakys ar vartotojas gali užsiregistruoti ir jei ne kiek metų jam dar reikė palaukti. . Jei naudotoja prisijungti galės „Naudotojas prisijungti galės“ jei naudotojas per jaunas programa rodyt „Naudotojui dar reikia palaukti b metų“.

Sprendimas

```
{
  int a, b;
  cout << "Kiek metu yra vartotojui?" << endl;
  cin >> a;
  b = 13 - a;
  if (a >= 13) cout << "Naudotajas prisijungti gales." << endl;
  else cout << "Naudotojui dar reikia palaukti." << b << " metu." << endl;
  return 0;
}
```

```
Kiek metu yra vartotojui?
16
Naudotajas prisijungti gales

Process returned 0 (0x0)   execution time : 1.719 s
Press any key to continue.
```